

Oponentský posudek k disertační práci

Jméno a příjmení studenta	Mgr. Matěj Málek
Studijní program	Výtvarná umění
Obor	Multimédia a design
Název disertační práce	Písmo a typografie v post-tiskovém prostředí
Autor posudku	Prof. PhDr. Zdeno Kolesár

Dizertačná práce Mgr. Matěja Mála s titulom Písmo a typografie v post-tiskovém prostředí sa zameriava na aktuálnu problematiku vzťahu dizajnerských riešení v tradičnom priestore tlačenej knihy a dynamicky sa rozvíjajúcej oblasti knihy elektronickej. Vychádza z presvedčivou argumentáciou podporenej premisy, že aktuálna post-printová situácia je prechodnou fázou, v ktorej elektronickej kniha hľadá autentické princípy svojho fungovania. Tie na jednej strane nadväzujú na stáročia formované typografické pravidlá a na druhej zhodnocujú potenciál digitálnych technológií.

Ako základný cieľ si dizertačná práca stanovila vytvoriť koncepciu typografickej úpravy elektronickej kníh, čo zahrnuje analýzu príbuzností a odlišností tvorby tlačenej a elektronickej knihy, vytvorenie modelového rámca produkcie elektronickej kníh a napokon aj predikcie ďalšieho možného vývoja skúmanej oblasti. Možno konštatovať, že vo všetkých bodoch tieto ciele boli produktívne naplnené.

Štruktúru práce vytvárajú logicky radené kapitoly, autor sa opiera o široko rozkročenú odbornú literatúru, dokladá vysokú erudíciu v oblasti programovania aj grafického dizajnu. Za základné pozitívum práce možno považovať jej otvorený výskumný charakter. Dizertant nepredkladá jednoznačne vymedzené postupy, ale otvorené koncepty, hľadá alternatívne možnosti riešení, argumentuje v ich prospech či neprospech. Výsledkom je text, ktorý prináša zreteľný progresívny posun v skúmanej problematike a zároveň vo viacerých rovinách ponúka východiská k ďalším detailnejším výskumom a cestám praktického využitia. Osobitne to platí o 4. kapitole (Spekulatívny obrat), ktorá popri potenciálnom pesimistickom scenári ponúka aj možnosti nasmerované k pozitívnemu humanistickému naplneniu problematiky

s eliminovaním aktuálnych negatívnych trendov diktovaných monopolnými producentami obmedzujúcimi kreatívnu typografiu elektronickej knihy.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že dizertačná práca Mgr. Matěja Málka má významný potenciál aktívne pôsobiť pri rozvoji teórie skúmanej problematiky a pri jej praktickom napĺňaní. V neposlednom rade je pre jej didaktické kvality použiteľná aj v pedagogickom procese. Vyzdvihnúť treba tiež to, že sa v kontexte elektronického prostredia operujúceho dominantne s anglickým jazykom zaoberá špecifickými potrebami publikovania elektronických kníh v češtine.

Mgr. Matěj Málek sa zameril na rýchlo sa rozvíjajúcu problematiku, v ktorej dnešné konkrétne poznatky môžu mať v blízkej budúcnosti efemérny význam (v súvislosti s aktuálnym nástupom tzv. umeleckej inteligencie to ostatne sám konštatuje), ale dizertačná práca prináša úvahy, ktorých platnosť má nadčasový charakter v rovine analýzy vzťahov všeobecne platných a vývojom technológií premenlivých princípov uplatňovaných v grafickom dizajne.

Po formálnej stránke má dizertačná práca všetky požadované náležitosti, rozsahom 208 strán aj obsahom jednotlivých častí napĺňa parametre tohoto druhu prác. Keďže aj publikačnej a tvorivej dizajnerskej činnosti sa Mgr. Matěj Málek venoval v adekvátnej miere pre doktorandské štúdium, odporúčam jeho dizertačnú prácu prijať k obhajobe a v prípade jej úspešného priebehu navrhujem udeliť mu titul PhD.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Bratislavě dne 27.5.2023